

Rýchly komentár

HDP: Ako sme na tom s kompenzáciami v porovnaní s okolitými krajinami?

Na základe Eurostatom publikovaných údajov v parite kúpnej sily (ďalej len PKS) sme porovnali vývoj nominálnych kompenzácií a kompenzácií v PKS („nákladov práce“ upravených o cenovú hladinu porovnateľných položiek spotrebného koša krajín EÚ28) s vývojom v ostatných okolitých krajinách¹. Uvedený ukazovateľ v PKS podáva informáciu o kúpnej sile vyplatených kompenzácií v porovnaní so sledovanými krajinami. Hovorí o vývoji skutočnej veľkosti jedného zo zdrojov financovania skutočnej individuálnej spotreby a poukazuje na jeden z faktorov vývoja životnej úrovne v porovnaní s krajinami EÚ28. Na druhej strane ukazovateľ nominálnych kompenzácií môže v súčasnej dobe slúžiť ako jeden z faktorov na hodnotenie investičnej atraktivity a konkurencieschopnosti z pohľadu ceny práce.

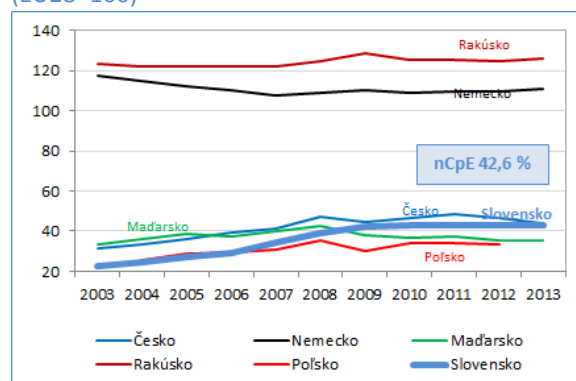
Kompenzácie zamestnancov predstavujú dôležité zdroje krytia skutočnej individuálnej spotreby. **Nominálne kompenzácie na zamestnanca** za sledované obdobie v krajinách V4 rástli. **Od roku 2003 do roku 2009 sa ich úroveň na Slovensku** (aj keď z veľmi nízkych počiatočných relatívnych úrovní) **v pomere k úrovni priemeru krajín EÚ28 takmer zdvojnásobila**. V roku 2009 nominálne kompenzácie na zamestnanca dosiahli 41 % priemeru EÚ28. **Od roku 2009 aj napriek medziročnému rastu kompenzácií sa ich konvergencia takmer zastavila**. V porovnaní s okolitými krajinami kompenzácie v eurách boli v roku 2013 takmer rovnaké ako v Česku a vyššie ako v Maďarsku a Poľsku. Do roku 2013 v Česku bola ich úroveň vyššia. V rozmedzí rokov 2003 až 2012 v niektorých rokoch dokonca vyššia o 30 %. **Skonvergovanie kompenzácií v porovnaní s Českom v roku 2013 bolo výsledkom oslabenia výmenného kurzu českej koruny voči euru najmä od roku 2011 a nie dynamickejšieho rastu kompenzácií na Slovensku od roku 2009**.

Kompenzácie na zamestnanca PKS boli v roku 2013 skonvergované na 65 % priemeru EÚ 28 (nárast o 15 percentuálnych bodov oproti roku 2003). **Od roku 2009 sa dá konštatovať že nekonvergujú → mínus pre životnú úroveň**. Kúpna sila kompenzácií za odpracovanú hodinu práce zamestnanca sa priblížila v roku 2010 k Česku a súčasne je vyššia ako v Maďarsku a Poľsku. **Úroveň kompenzácií na odpracovanú hodinu PKS v Rakúsku a Nemecku sa nám od roku 2009 vzdáva** (prostredníctvom postupného znižovania počtu odpracovaných hodín a prostredníctvom vysokej porovnávacej bázy - len mierny rast kompenzácií v Nemecku a Rakúsku stačí, aby prevýšil objemom rast kompenzácií v krajinách V4) **→ mínus pre životnú úroveň**. Kompenzácie na odpracovanú hodinu v PKS sú skonvergované menej (SR 60 % priemeru EÚ28) ako kompenzácie na zamestnanca v PKS. To inými slovami znamená, že **pracujeme teda v priemere viac hodín ako vo vyspelých krajinách**.

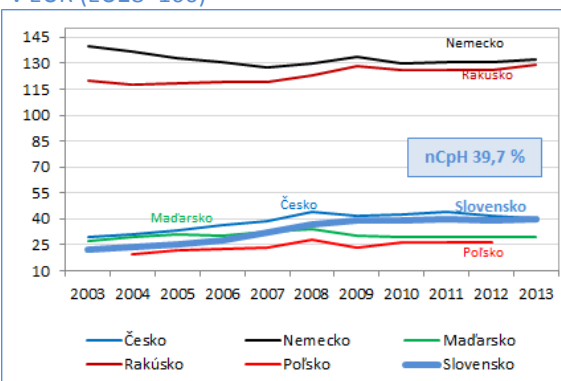
¹ Úplné znenie príspevku je uverejnené dňa 27.10.2014 v Biatecu – október 2014 (č. 8).
http://www.nbs.sk/_img/Documents/PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2014/08-2014/04_biatic_14-08_karmazin.pdf

Slovensko má nízky podiel kompenzácií (druhé najnižšie vo V4, približne rovnako ako Poľsko) na HDP. Nominálne náklady práce na zamestnanca v rámci V4 sú nízke v porovnaní s priemerom krajín EÚ28 a produktivita práce (pri výpočte produktivity sa vychádza z celkového počtu zamestnaných osôb) je naopak najvyššia → **plus pre konkurencieschopnosť**. Výsledok je daný faktom, že relatívne **malý počet zamestnaného obyvateľstva** je zamestnaných **v kapitálovo náročných odvetviach**, s **veľmi vysokým objemom medzispotreby**, ale aj **pridanou hodnotou a outputom na zamestnanca**. **Malý počet zamestnaných osôb** tak dokáže **významne prispievať** k tvorbe HDP a k **vysokej priemernej produktivite práce na zamestnanca** za celú ekonomiku SR.

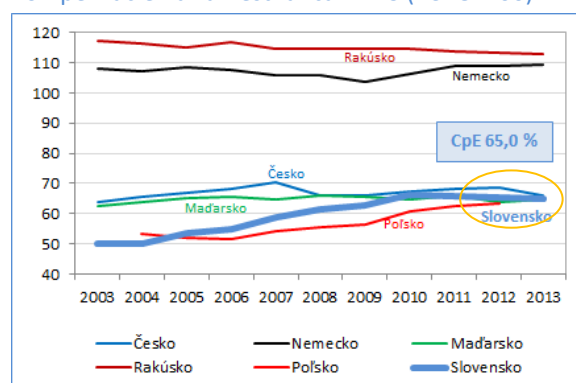
Nominálne kompenzácie na zamestnanca v EUR (EÚ28=100)

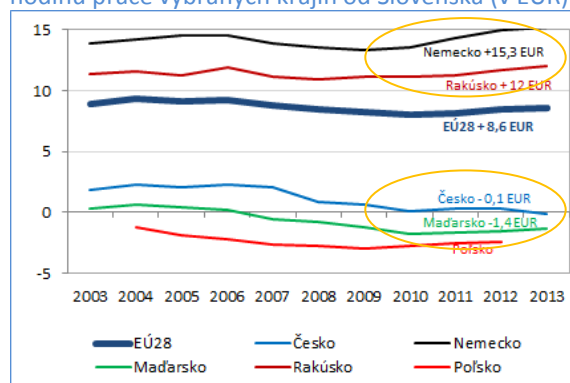
Nominálne kompenzácie na odpracovanú hodinu v EUR (EÚ28=100)

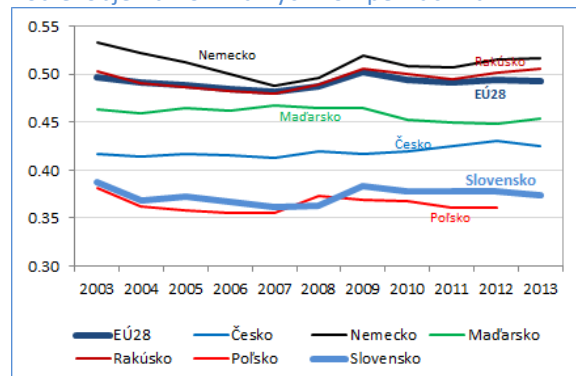
Kompenzácie na zamestnanca v PKS (EÚ28=100)

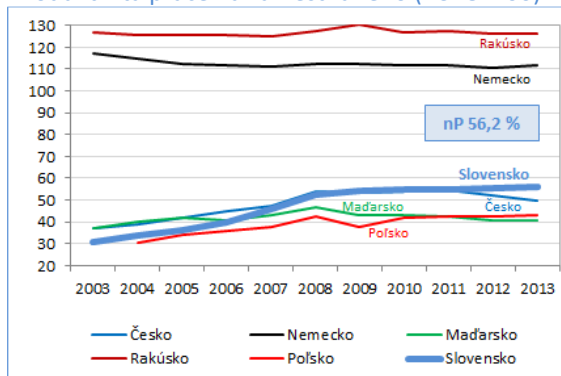
Životná úroveň zamestnanca - kompenzácie v PKS na hodinu práce vybraných krajín od Slovenska (v EUR)

Podiel objemu nominálnych kompenzácií na HDP

Produktivita práce na zamestnaného (EÚ28=100)

Zdroj: Eurostat, výpočty autora
Branislav Karmažin (analytici@nbs.sk)

Zdroj: Eurostat, výpočty autora